

Lansarea volumelor *Tranziția și reformele în România* (188 p.), *România și integrarea europeană* (181 p.), *Universitățile în schimbare* (389 p.)
de Ioan Mihăilescu

Simt o mare emoție atunci când vorbesc despre cărțile Domniei sale. Este un moment de bucurie pentru toți colegii Domniei sale și prietenii noștri, pentru facultatea noastră. Se confirmă ceea ce știam cu toții, de altminteri – vocația unui cercetător de mare valoare, a unui profesor excepțional –, fiindcă aceste cărți sunt scrise foarte frumos, sunt cărți de sinteză și sunt cărți de ficțiune și de predicții asupra condiției societății românești, cred eu, într-un moment de cumpănă. Domnule rector, ați pus pe pagina uneia dintre cărți figura unui țăran, o fotografie realizată de Ernest Bernea, pe care regretatul Horia Bernea, fiul profesorului și cunoscutului cercetător în științele proustiene, îl socotea paradigmatic pentru tiparul european în perioada interbelică și după aceea, după '90, intelectuali de mare reprezentativitate pentru cultura noastră considerau figura țăranului ca fiind paradigmatică pentru tiparul omului european. L-ați pus în carte pentru că, în același timp, Domnia voastră l-ați considerat elementul de păstrare a tradiției românești. Suntem într-o epocă în care ruralul, din nefericire, trece cumva într-o zonă a anonimatului. Cărțile Domniei voastre semnalează clipele dramatice traversate de lumea rurală, începând cu examinarea și prezentarea tabloului rural și unui alt tip de comunitate, și anume comunitatea familială.

Ceea ce este cu adevărat dramatic în lumea rurală este paradoxul ruralității pe care l-ați prezentat; o lume care vine de la oraș, prin retromigrație, către sat, dar care e o lume îmbătrânită, obosită, istovită de procesele urbane și, în mare măsură, o lume descumpănită și decepționată; dar este și un proces de deruralizare provocat de plecarea masivă a tinerilor de la sate, care este alarmant. La această deruralizare se adaugă deșcolarizarea rurală, tânărul rural nu mai acceptă universitatea. Acest lucru reprezintă un semnal de alarmă. Ne mai spuneți în cartea la care mă refer că în lumea rurală se acumulează o serie de presiuni, de tensiuni care trebuie să ne sperie pentru că indică un viitor din ce în ce mai departe de lumea rurală, indicând puternice răscoliri, să nu spun explozii ale ruralului în diferite modalități, pe care deocamdată noi le ignorăm, dar nu le vom mai putea ignora multă vreme. Propuneți și polemizați o viziune idilică asupra ruralului, atrageți atenția asupra acumulării unui tip special de devianță, de infracționalitate în lumea rurală. Din toate punctele de vedere, lumea rurală este în clipa de față una dintre marile somații și, ca sociolog, cu această vocație atrageți atenția și faceți tabloul dramatic al unei astfel de lumi ignorate. V-ați ocupat și de un alt tip de comunitate, cea familială. Ne-ați alarmat, domnule rector, deși sunt

sociolog și cunosc fenomenul din paginile pe care le-ați consacrat comunității familiale. Dumneavoastră spuneți că, dacă nu ar fi existat avortul – uciderea pruncilor –, am fi avut o rată a fertilității cu 80-90% mai mare decât cea actuală. Ne dăm seama ce fenomen se petrece în această lume ignorată, de pericolul care amenință această lume, dar pe care ne permitem în continuare să-l ignorăm. În cărțile dumneavoastră se vedește conștiința alertată, o conștiință cu viziune și cu vocație, o conștiință lucidă a momentului acestuia.

Ați prezentat, domnule rector, în cărțile dvs. actorii și ați propus o scenă de analiză a lumii în clipa de față, a lumii românești în mod particular, prin cei patru actori care evoluează pe o scenă cu adevărat traversată de mari conflicte și mari presiuni; este vorba despre țaran, politician, intelectual și întreprinzătorul caritabil. Sunt cei patru actori care par un factor important al societății românești, fiecare reprezentat într-o legătură explicită sau implicită, secretă cumva, cu celelalte. Eu sunt, de pildă, impresionat de analiza pe care o dedicați intelectualului și prin care ați vrut să deschideți examinarea universităților în schimbare și mi-am adus aminte de o carte, pe care colegii noștri de la pedagogie și de la psihologie o cunosc. Este vorba despre *Dictatură și anarhie* a lui Victor Tibeau, o carte care examina condiția universității în vremea profesorului Petrovici; iar noi avem condiția fericită ca astăzi, în această carte, rectorul Universității să examineze dramatismul universităților în schimbare și face

acest tablou printr-o analiză comparativă a mediului academic universitar din toate țările europene, inclusiv cele în tranziție. Aș spune un singur lucru în încheiere, domnule rector: aceste trei cărți – cele trei la care m-am referit cu aplicații – se înscriu într-o serie și într-o tradiție bine așezate, cum știm cu toții, din marile lucrări de această factură, între care sigur că ni le aducem aminte pe cele fundamentale din perioada interbelică. Ați examinat în aceste trei cărți condiția lumii și vreau iarăși să subliniez maniera în care s-au lansat procesul de integrare, procesul de globalizare, fenomenele secundare care însoțesc aceste procese, cum este terorismul, viziunea pe care dvs. o aveți asupra terorismului și asupra unei Europe în transformare, faptul că atrageți atenția asupra unui criteriu esențial de construire a Europei, unitatea dintre Atena și Ierusalim, dintre Iisus Hristos și vechea cultură greco-romană. O Europă care deja are sinteza creștinătății în ea este deja o Europă care propune criterii și dvs., în definirea identității culturale, a identității europene, atrageți atenția asupra acestui fundament esențial, fără de care Europa va intra în crize dramatice. Domnule rector, mă bucur nespuse de mult și constatând că aceste cărți sunt lucrări scrise de o minte extrem de pătrunzătoare și de o vârstă foarte tânără.

Vă mulțumesc pentru cărțile acestea – eu, în primul rând – și mă bucur nespuse pentru biruința dvs. în sociologie.

Ilie Bădescu